

THE WAR OF CANAKKALE IN THE LANGUAGE OF LETTERS

Ünzüle ULUS AVCI¹

Abstract

The aim of this study is to determine the consistency of the values of secondary school students and their parents with each other and to compare the overlapping values of children and parents. Thus, the consistency of the values of secondary school students and their parents with each other was determined and a comparison was made. The research was carried out on students and parents of two secondary schools providing different types of education. Phenomonological design, one of the qualitative research designs, was used in the study. The study group consisted of 32 students and 32 parents selected on the basis of volunteerism. Letter writing technique was used as a data collection tool. Students of two secondary schools providing different types of education and their parents were reached. The 32 letters received from 32 students and their parents were subjected to content analysis. Student letters were coded as S1, S2, S3... and parent letters were coded as V1, V2, V3..... Frequency tables were created by determining the values in the letters. As a result of the content analysis, the values with the highest frequency in the student letters were gratitude, heroism, patriotism, loyalty, independence and courage. The values with the highest frequency in parent letters were values such as love of homeland, loyalty, gratitude, heroism, sacrifice, religious feelings. The most overlapping value in student and parent (PT) letters was gratitude. It was observed that the values of pride, respect, human love and solidarity in the letters did not overlap. As a result of the content analysis, our hypothesis statement "Since families teach their values to their children, child-parent

¹ Corresponding Author: Deputy Director, Ministry of National Education.
unzile1717@gmail.com. ORCID :0000-0003-2560-9093

values are similar to each other" was not fully confirmed. The values mentioned in the student-parent letters were similar to each other, but a complete harmony could not be determined. This study does not address the validity of the hypothesis.

Keywords: Child/parent, Letter, Schools, Values.

MEKTUPLARIN DİLİYLE ÇANAKKALE SAVAŞI

Ünzüle ULUS AVCI²

Özet

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencileri ve velilerinin sahip oldukları değerlerin birbiriyle tutarlılığını tespit etmek ve çocuk-ebeveyn değerlerinden örtüşen değerlerin karşılaştırmasını yapmaktır. Böylece ortaokul öğrencileri ile velilerinin sahip olduğu değerlerin birbiri ile tutarlılığı belirlenerek karşılaştırma yapılmıştır. Araştırma farklı türde eğitim veren iki ortaokulun öğrenci ve velileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu gönüllük esasına göre seçilen 32 öğrenci ve 32 veli oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak mektup yazma tekniği kullanılmıştır. Farklı türde eğitim veren iki ortaokulun öğrencileri ile onların velilerine ulaşılmıştır. Geri dönüş yapan 32 öğrenci ve bu öğrencilerin velilerinden gelen 32 mektup içerik analizine tabi tutulmuştur. Mektuplardan öğrenci mektuplarına Ö1, Ö2, Ö3...kodu, veli mektuplarına ise V1, V2, V3... kodu verilmiştir. Mektuplarda geçen değerler tespit edilerek frekans tabloları oluşturulmuştur. İçerik analizi sonucu öğrenci mektuplarında frekansı en yüksek olan değerler minnettarlık, kahramanlık, vatan sevgisi, vefa, bağımsızlık, cesaret değerleri olmuştur. Veli mektuplarında frekansı en yüksek olan değerler vatan sevgisi, vefa, minnettarlık, kahramanlık, fedakârlık, dini duygular gibi değerler olmuştur. Öğrenci ve veli (VÖ) mektuplarında en çok örtüşen değer, minnettarlık olmuştur. Mektuplarda geçen gurur, saygı, insan sevgisi ve yardımlaşma değerlerinin örtüşmediği görülmüştür. İçerik analizi sonucu hipotez cümlemiz olan "Aileler sahip olduğu değerleri çocuklarına da öğrettiği için çocuk-ebeveyn değerleri birbiri ile benzerlik gösterir" varsayımı tam olarak doğrulanmamıştır. Öğrenci-veli mektuplarında geçen değerler birbiri ile benzerlik göstermiştir fakat tam bir uyum tespit edilememiştir. Bu çalışma hipotezin geçerliliğini ele almamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk/ebeveyn, Değerler, Mektup, Okullar

² Sorumlu Yazar: Müdür Yardımcısı, Milli Eğitim Bakanlığı. unzile1717@gmail.com.
ORCID :0000-0003-2560-9093

Giriş

Davranışlarımıza ve hayatımıza yön veren değerler, insanların birbiriyle ve toplumla olan bağını artırmaktadır. İyi-kötü, doğru-yanlış gibi kelimeler günlük hayatımızda değerlerin ifade bulmuş halidir. "Değerler; çoğunlukla inanılan, istenilen ve davranışlar için bir kriter olan olgulardır. Değer, mevcut durumu bir diğerine tercih etme eğilimi yanında davranışlara kaynaklık eden ve yargılama ölçütlerini belirleyen anlayışlar olarak da belirtilebilmektedir. Değer, bireylerin topluma uyumunu sağlayan standartlardır. Buna göre değerler, bilinçli ve amaçlı davranışın genel ölçütü olup sosyal davranış sergileyen birisinin sosyal olarak kabullenilebilen olgu ve istekleri için temel atf noktası görevini görmektedir (Özensel, 2003; akt. Elbir ve Bağcı, 2013)." İbret vd. (2017:105) çalışmasında değer tanımları ile ilgili şu bilgileri vermektedir: "Literatürde değerler hakkında birçok tanımlama yapıldığı görülmektedir. Buna göre değer, insanların kendisini, toplumun da insanları kontrol etmesini sağlayan mekanizmalardan biridir (Yazıcı, 2006:499). Bireylerin hangi durumda ne şekilde davranacağını belirleyen bilgi, düşünce ve tutumlardır (Dilmaç, 2010:145). Arzu edilen, ilgi duyulan ve ölçüt olarak kullanılan yargılardır (Aydın, 2011: 39). Kişilerin ve toplumların ideal kabul ettikleri ortak davranış tarzlarıdır (Uygun, 2013:263). Değer, kutsallığı olan, insanı yücelten ve erdem kazandıran ilkelerdir (Uysal, 2003:52). Millî Eğitim Bakanlığı (2005) değer kavramını, bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, işleyiş ve sürekliliğini sağlamak ve devam ettirmek için bireylerin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli olarak kabul edilen ortak fikir, emel, ahlaki kural ya da inançlar olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda değerler duygularımıza göre belirlenen inançlar olarak da düşünülebilir (Schwartz, 2005:1)." Değer kavramı ile literatürde birçok tanım olduğu söylenebilir.

Günümüzdeki teknolojik gelişmeler bireyleri, toplumu ve değerler eğitimini çeşitli yönlerden etkilemiştir. Teknoloji alanındaki gelişmeler birçok sosyal/toplumsal sorunu da beraberinde getirmiştir. Stanley (akt. Yiğittir ve Öcal, 2011:119) yaptığı çalışmada "bu sosyal problemlerden birisi olan 'değer bunalımı' son zamanlarda ülkemizde ve dünyada artmıştır. Bu da eğitimcilerin bireye istenilen davranışları kazandırmak için değerler ve değerler eğitimine önem vermelerini sağlamıştır (Stanley, 1983:242)." cümleleriyle değer bunalımı ve ahlaki çöküntünün eğitim ile çözülebileceğine dikkat çekmiştir. Bu yüzyılın belki de en önemli

sorunlarından olan değerler çöküntüsünün önüne, çağımızın gelişmelerini bizi biz yapan özelliklere uyarlayarak geçebiliriz. Çünkü teknolojik gelişmeler toplumun yapısını da değiştirmekte ve toplumu etkilemektedir. Yaşamın her alanında teknolojik araçlar kullanarak iletişim kurmayı alışkanlık haline getiren insanlar, bizi biz yapan değerlerden hızla uzaklaşmaktadır. Günümüzde teknolojik gelişmelerden uzak durmak veya yok saymak uygun bir davranış olmayacaktır. Özellikle eğitim alanında teknolojik gelişmeler kullanılırken, bireylerde olmasını istediğimiz davranışların üzerine yoğunlaştırmalıyız. Böylece eğitimde teknolojik gelişmeleri kullanarak amacımız doğrultusunda ilerleyebiliriz. Çünkü “Eğitim, bireylere bilgi ve beceri düzeyi oluşturmanın yanında toplumun kalkınmasını ve sürekliliğini sağlayacak ölçüde değer üretmek, mevcut değerlerin yok olmasını önlemek, yeni ve eski değerleri sentezlemek sorumluluğu taşır (Akdağ ve Taşkaya, 2011:295). Bu açıdan bakıldığında eğitimin bireylere yaşadığı toplumun değerlerini aktarma ve bireylerin topluma uyum sağlamalarına yardımcı olma görevi vardır (Tay, Durmaz ve Şanal, 2013:2).” Eğitim bu görevi ile toplum hayatını şekillendirmektedir. “Toplum hayatını şekillendiren unsurlardan biri olan değerlerin, kuşaktan kuşağa aktarılması çok önem arz etmektedir. İnsanlar değerlere sahip olarak dünyaya gelmezler, değerlerin aktarımı planlanarak veya planlanmadan hayatta farklı durumlarla oluşmaktadır (Yeşil ve Aydın, 2007; akt. Tulunay Ateş, 2017:42).” Sahip olduğumuz değerlerin kaybolmadan gelecek kuşaklara aktarılması kültürel devamlılığın temelidir. Bu temelin atıldığı yer ise aile ortamıdır. Aile içi eğitim değerlerin aktarılması ve yaşatılmasında ilk adımdır. Çünkü değerlerin en doğru şekilde aktarıldığı yer ailedir. Huzurlu bir toplum ve uyumlu bireylerin varlığı değerler eğitimi ile sağlanacaktır. Değerler eğitimi ile toplumdaki birçok çatışma ve yozlaşmanın önüne geçilecek ve ahlaki gelişmeler desteklenmiş olacaktır. “Değerler, doğruyu ve yapılması gerekeni gösterir. Davranışların hangisinin iyi, hangisinin kötü olduğu da eğitimle öğrenilir. Yaşam boyu bireyin isteği ve çevrenin etkisiyle oluşan değer eğitimi, ailede başlar, okul ile devam eder. Eğitim, doğru davranışlara kaynak olacak doğru değerleri kazandırmakla uğraşır. Eğitim bir bina ise değerler onun tuğlalarıdır (Aydın, 2010:4).” Eğitim ailede başlar, çevre ve okulda devam eder. Aynı şekilde ahlâk eğitimi de ailede başlar, okul ile devam eder, hayat boyu bireyin çabalarıyla ve çevrenin etkisiyle şekillenir, bireyin

davranışlarına yansır (Ulusoy, 2007:155).” Ailelerinden olumlu değerler öğrenen bireylerin ahlaki gelişimi de olumlu seyir izlemektedir. Ahlaki kurallar ve değer aktarımı doğru olduğunda topluma yön verecek nesillerde doğru yetişmiş olacaktır.

Bilimsel gelişmelerle her gün kendini yenileyen dünyamızda, toplumu yönlendirecek olan bireyler çocuklardır. Bugünün küçükleri yarının büyükleri olan çocukların, içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmeleri ve çevrelerini anlayabilmeleri onlara verilecek değerler eğitimine gösterilen önem ile gerçekleşecektir. Çünkü insanlar değerlerini bilmeden dünyaya gelirler. Değerler, eğitim ile öğrenilebilir kavramlardır. “Değerler eğitimi evde başlayıp okulda devam eder. Bu nedenle ebeveyn ve öğretmenlerin özellikleri çocuklar için çok önemlidir. Günümüzde; çalışan annelerin çocukları küçük yaşta aileden uzak kalmakta ve bu çocuklar kreşte veya bakıcıyla büyümektedir. Medyanın insanlar üzerindeki etkisi ve internet, bilgisayar kullanımının artması, değerler kazanımı sürecini çok etkilediği söylenebilir. Bu nedenle, teknolojinin gelişmesiyle, birçok alanda değişim ve dönüşümün arttığı günümüzde değerler eğitiminin önemi daha da arttığı ifade edilebilir (Tulunay Ateş, 2007:43).” Özellikle yeni nesil çocukların birçok değerimizi sosyal medya, internet gibi alanlardan öğrendiği düşünüldüğünde değer eğitiminde aileye çok görev düşmektedir. Ailede başlayan bu eğitimin çocuklara yansımaları toplumsal kimliğimizin devamlılığının göstergelerindedir. Çocuklar ebeveynlerden öğrendiklerini yaşam tarzı haline geline getirme sürecinde anne-baba ve öğretmenlerini model almaktadırlar. “Ülkelerin kültürel hayatlarında önemli yer tutan değerlerin, benimsenmesi ve yeni nesillere aktararak yaşatılmasında eğitim sisteminin rolünün büyük olduğunu ifade eden Çakıroğlu (2013), çocuk ve gençlere değerlerin okullarda öğretilmesi sağlıklı bir toplumun oluşturulması açısından son derece önemli olduğunu da vurgulamaktadır (Güçlü, 2015:48).”

Disiplinlerarası çalışmalara uygun olan değerler eğitimi okullarda çeşitli derslerde öğrencilere verilmektedir. Bu derslerden biri de tarih dersidir. “Geçmiş olaylardan dersler çıkarmamızı sağlayan tarih, değerleri kazandırmada önemli bir araçtır. Tarih dersi içerisindeki olaylar ve bu olayların kapsadığı değerler bireylere hem yeni değerler kazandırır hem de mevcut değerlerini sorgulamalarını sağlar (Demircioğlu ve Tokdemir, 2008: 77).” Tarih dersinin içeriği, değerler eğitiminin verilebileceği birçok konuyu

barındırmaktadır. Tarihi olayları gerçekleştiği döneminin şartlarında ele alıp değerlendirebilmek empatik bakış açısını kazandıracaktır. Kabapınar (akt. Demircioğlu ve Tokdemir, 2008:78) yaptığı çalışmada tarihsel empatinin öğrenci için faydalarını şöyle açıklamıştır: “Tarihsel empati, geçmişte yaşamış insanların olaylara ve dünyaya olan bakış açılarını, ne düşündüklerini öğrencilerin anlamalarına yardım etmektir. Buna ilaveten, tarihsel empati, öğrencilerin geçmişteki insanların sahip olduğu değerleri anlamalarına da yardım edebilir.” Yakın tarihimizin en önemli savaşlarından biri olan Çanakkale savaşları, mektup konusu olarak seçilmiştir. Böylece hem tarih bilinci hem de edebi bir teknik olan mektup tekniği araştırmamızda birleştirilerek, katılımcılar için ilgi çekici hale getirilmeye çalışılmıştır. “Bir iletişim aracı olarak mektubun geçmişi, insanoğlunun geçmişi ile paralel yürümüştür. Yazının bulunmasından bu yana insanlar ve ülkeler haberleşmek, bilgi ve duygularını paylaşmak ya da problemlere çözüm bulmak amacıyla mektup yazmışlardır (Karataş, 2012: 2174).” Günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelen teknoloji, insanlar arasındaki iletişim yollarını da değiştirmiştir. Teknolojinin gelişmesi haberleşme olanaklarını da hız ve biçim yönünden değişime uğratmıştır. Saniyeler içinde birbirleriyle haberleşme olanağı bulan insanlar iletişimlerini yüz yüze değil de teknolojik aletlerle yapmayı tercih eder olmuştur. Bu araştırmada geçmişten bize miras olan ve internetin hayatımıza girmesiyle unutulmuş mektup yazma tekniğini kullanarak değerler karşılaştırması yapılmıştır. “Mektup bir iletişim aracı olmakla birlikte, biçim ve yazılış özellikleri açısından geçmişi günümüze tanımlayan bir dil zenginliği, yazarının üslubu ile nitelik kazanmış bir edebî belge” (Berbercan, 2013:74). olarak tanımlanmıştır. Okul, veli/çevre değişkenlerinde değerlerin en iyi gözlenebileceği yer okullardır. Okullardaki değer eğitiminin başarılı olması, öğretim programlarında kazandırılması hedeflenen değerler ile ailelerin hangi değerlere önem verdiğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte okullardaki değer eğitimi yöntemleriyle ailenin değer eğitimi yöntemleri tutarlı olmalıdır (Yiğittir, 2010: 209).” Okul-aile işbirliği değerler öğretiminde çok önemlidir. Aileler, sahip olduğu değerlerle okuldaki değerler eğitimine tutarlı olacak şekilde çocuklarına örnek olmalıdırlar. Değer eğitiminde aileler değer yargılarını çocuklarına tutarlı bir şekilde sunmalıdır ki bireylerin değerleri istenilen nitelikte olabilsin. Bu araştırmada farklı türde

eğitim veren iki ortaokuldaki öğrenciler ile ailelerinin sahip olduğu değerlerin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğu araştırıldı. Böylece veli ve öğrencilerimizin sahip olduğu değerlerin birbiri ile tutarlılığını tespit etmek amaçlandı. Değerler boyutunda, öğrenci ve velilerimizin sahip olduğu değerlerin karşılaştırması yapıldı. Öğrenci/veli değerlerinin birbirine benzerliğini belirlemek için hem öğrencilerden hem de velilerinden gönüllülük esasına göre mektup yazmaları istendi. Veli ve öğrenciler “Çanakkale Savaşlarında hayatını kaybeden şehitlerimize itafen” birer mektup yazdılar. Öğrenci ve veli mektuplarına kodlar verildi. Yazılan mektuplar içerik analizine tabi tutularak incelendi. Veli ve öğrencilerin yazdıkları mektuplarda bahsettikleri değerler tespit edildi. Mektuplardan tespit edilen değerler listelendi, frekans rakamları belirlenerek kaç değerın birbiriyle örtüştüğü, tutarlılık gösterdiği belirlendi. Öğrenci/veli mektuplarında örtüşen ortak değerler belirlenerek değerler eğitiminin aile içindeki yeri incelendi. Genel olarak okulda kazandırılan değerler ile ailede verilen değerlerin birbiri ile tutarlı ve uyumlu olduğu görülmüştür. Fakat öğrenci ile velilerinin mektuplarda bahsettikleri değerler yüzde yüz örtüşmemiştir

Araştırma sürecinde literatürde değerler eğitimi ile ilgili birçok araştırmaya ulaşılmıştır (Güçlü, 2015; Ateş,2013; Yılmaz,2015; Dilmaç, 1999; Keskinoğlu, 2008; Öğretici, 2011; Kunduroğlu, 2010; Baysal, 2013; Tokdemir, 2007; Izgar, 2013; Tokdemir ve Artan, 2012; Meydan ve Bahçe, 2010; Kurtulmuş, Kösten ve Gündaş, 2014; Yıldırım, 2009; Kaymakcan ve Meydan,2011; Uzunkol, 2014; Ergün, 2013; Aladağ, 2009, Balcı, 2008). Akademik çalışmaların çoğunun ilkokul ile ortaokul düzeyinde ve sosyal bilimler alanında yapıldığı görülmüştür. Lise düzeyinde ise daha çok derslerde değer aktarımı ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Değerler eğitiminin öğrencilerin gelişim düzeylerine olan etkisi inceleyen araştırmalar mevcuttur. Değerler eğitiminde kullanılan yöntemler ve değerler eğitiminin okullardaki etkiliği ile ilgili yapılan çalışmalar da incelenmiştir. Özellikle hikâye, roman, ders kitapları, gazete, atasözleri, çizgi film gibi araçların çocukların değerler eğitimine olan etkisi ve nasıl aktif şekilde yararlanılabileceği ile ilgili çalışmalar çokça bulunmaktadır. Değerler eğitiminde öğretmen görüşleri, öğretmenlerin değerler eğitimi konusundaki yeterlilikleri ve kullandıkları yöntemler ile ilgili araştırmalara rastlanmıştır. Alanyazın taramasındaki çalışmalarda değerler eğitimine en çok yer verilen dersler Hayat Bilgisi,

Sosyal Bilgiler, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Serbest Etkinlik olarak belirtilmektedir. Araştırmalarda değerler eğitimi sürecinde karşılaşılan sorunları “aileden, öğretmenlerden ve diğer nedenlerden kaynaklanan sorunlar” olarak inceleyen çalışmalar bulunmuştur. Değerler aktarımında daha çok tarihsel kahramanlar tercih edilmiştir. Bu araştırmada ise tarihi bir tema ve mektup yazma etkinliği tercih edilmiştir. Akademik çalışmalarda çeşitli disiplinlerde mektup yazma etkinliği kullanılmış olmasına rağmen değerler karşılaştırması için herhangi bir çalışmada kullanılmadığı görülmüştür.

Değerler eğitimi ile ilgili yapılan literatür taramasında öğrenci- öğretmen-veli-dersler-öğretim programları gibi birçok boyutuyla değerler eğitimi araştırmaları bulunmaktadır. Fakat hem öğrenci hem de velinin aktif olarak sürece dahil edildiği bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Veli ve öğrencilerin mevcut olan değerlerinin tutarlılığına değinilmiş fakat bunun bir analizi yapılmamıştır. Sadece öneminden bahsedilmiştir. Bu çalışma ile değerlerin öğrenci ve veli boyutunda tutarlılığı incelenmiştir. Veli ve öğrenciler teknoloji kullanımının yaygınlaşmasıyla unutulmaya yüz tutmuş bir iletişim aracı olan mektup yazma etkinliğini gerçekleştirmişlerdir. El yazısı ile yazdıkları mektuplarla tarihi-edebi ve kültürel bir zenginlik olan mektup yazma tekniğini hatırlatılmış olundu. Çanakkale şehitlerine yazılmış birçok mektup vardır. Bu araştırmada hem öğrenci hem de veli eş zamanlı olarak mektup yazma işlevini gerçekleştirip sürece dâhil olmuşlardır. Benzer bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencileri ve velilerinin sahip olduğu değerlerin birbiri ile tutarlılığını tespit etmek ve örtüşen değerler karşılaştırması yapmaktır. “Aileler sahip olduğu değerleri çocuklarına da öğrettiği için çocuk-ebeveyn değerleri birbiri ile benzerlik gösterir” varsayımı bu çalışmanın araştırma hipotezidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim diğer bir ifadeyle fenomenoloji deseni kullanılarak yapılmıştır. Araştırma nitel bir çalışması olarak planlanıp yürütülmüştür. Fenomenoloji, sosyal gerçekliği anlamak için sosyal gerçekliğin olduğu insan deneyimleri üzerine odaklanır.

IJLER

International Journal of Language and Education Research

Volume 3/Issue 2, August 2021

Fenomonolojik araştırma bireyin kendi bakış açısından algı ve deneyimlerini ön plana çıkarmayı amaçlayan bir araştırma desendir (Ersoy, 2016: 54-55).

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Bu araştırmanın çalışma evrenini 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Çanakkale il merkezinde bulunan, farklı türlerdeki 2 ortaokul ve bu ortaokullardaki 5., 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile velileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evreninde örgün eğitim veren ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu bulunmaktadır. Örnekleme yer alan İmam Hatip Ortaokulu'nda 5., 6. ve 7. sınıf öğrenci sayısı 77, örgün eğitim veren normal ortaokulda ise 5., 6. ve 7. sınıf öğrenci sayısı 250'dir. Toplam 327 öğrenci ve velileri arasından basit gönüllülük esasına göre araştırmamıza katılmak isteyen 32 öğrenci ve 32 veli araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Hedeflenen verileri toplamak için öğrencilerden ve velilerinden mektup yazmaları istenmiştir. Böylece araştırmada birincil veriler-kaynaklar kullanılmıştır.

Araştırmanın Veri Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler tek tek incelenmiş ve "içerik analizine" tabi tutulmuştur. "İçerik analizi, metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir (Stone ve ark. 1966: 213; Akt. Koçak ve Arun, 2006: 22)." Katılımcılara ait mektuplardaki bulgular olduğu gibi aktarılmış üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Ulaşılan sonuçlara göre genellemeler ve öneriler yapılmıştır. Araştırma için elde edilen veriler analiz aşaması şu şekilde yapılmıştır. Yazılan mektupları öğrenci ve veli kategorilerinde ayrıldı. Daha sonra mektuplara kodlar verildi. Öğrenci mektuplarına Ö1, Ö2, Ö3...gibi kodlar; Veli mektuplarına V1, V2, V3...gibi kodlar verildi. İçerik analizi yapılarak mektuplarda yazılan değerler belirlendi. Değerlerin kategorilerine göre frekansları yazıldı ve yorumlandı. Okul türlerine göre ve mektuplardaki çocuk ve ebeveyn değerleri bakımından örtüşen değerleri tespit edildi.

Veri Toplama Süreci

Bu araştırmada farklı türde eğitim veren iki ortaokulda öğrenim gören öğrenciler ile ailelerinin sahip olduğu değerlerin birbirleriyle tutarlılığını/benzerliğini belirlemek için öğrenci ve velilere gönüllülük esasına göre mektup yazdırıldı. Mektup yazma kuralları hakkında çalışma grubunda yer alan okullardaki Türkçe Öğretmenlerinden; Çanakkale Savaşları hakkında bilgilendirme seminerleri için Atatürk ve Çanakkale Savaşlarını Araştırma Merkezi (AÇASAM)'ndeki alanında uzman öğretim üyelerinden destek alınmıştır. Üç aylık (15.10.2019-15.12.2019 tarihleri arasında) bir süre içerisinde mektuplar yazılmış ve toplanılmıştır. Verilerin toplanması sürecini şu basamaklarla gerçekleştirilmiştir: Çanakkale savaşlarında yazılmış asker mektupları araştırılıp ve incelenmiştir. Basit gönüllülük ilkesine göre okullar belirlenmiş ve mektup yazma etkinliğinin planlaması yapılmıştır. İki ortaokulun müdürlüklerinden gerekli izinleri alındı. Ders saatlerini engellemeyecek zamanlarda bu okullara gidilerek araştırmanın seminer ve açıklama çalışmaları yapıldı. Öğrencilere ve velilerden “Çanakkale Savaşlarında hayatını kaybeden şehitlerimize itafen” mektup yazmaları istendi. Mektuplar, el yazısı olarak üç aylık bir süre içerisinde toplandı. Okullardan toplanan mektuplar içerik analizine tabi tutularak mektuplarda bahsedilen değerler belirlendi. Listelenen değerlerden öğrenci ve veli mektuplarında hangi değerlerin örtüştüğü belirlendi.

BULGULAR

Ortaokul Öğrencilerinin Mektuplarında Bahsettiği Değerler

Tablo 1

Ortaokul Öğrencilerinin Mektuplarında Bahsettiği Değerler

Değerler	f
Minnettarlık	23
Kahramanlık	20
Vatan Sevgisi	20
Vefa	17
Bağımsızlık	14
Cesaret	14
Fedakârlık	14
Bayrak Sevgisi	10

Birlik Beraberlik	10
Sevgi ve Saygı	4
Dini Değer	3
Gurur	3
Millet Sevgisi	2
Barış	1
Evrensellik	1
Korku	1

"Bu ülkeyi, bizi ve nesillerimizi koruduğunuz için size minnettarız. Siz olmasaydınız biz de olmazdık." (Ö4 Kodlu Öğrenci, Minnettarlık Değeri)

"Son olarak bize ulaştırdığımız bu memleket için size teşekkür edip saygıyla önünüzde eğiliyorum." (Ö13 Kodlu Öğrenci, Minnettarlık Değeri)

"Siz savaşırken daha ben yoktum ama günümüze kadar geldi sizin nice kahramanlığınız." (Ö14 Kodlu Öğrenci, Kahramanlık Değeri)

"Savaşta çok zorluklar oldu ama milletimiz için bu zorlukları, engelleri aştınız." (Ö7 Kodlu Öğrenci, Kahramanlık Değeri)

"Bir gün cephede sana da ihtiyaç olduğu haberi ulaştığında eline, önce vatan diyerek cepheye koşan, vatan sevdalısı, yiğitlerden biri de sendin benim şehit dedem." (Ö11 Kodlu Öğrenci, Vatan Sevgisi)

"Vatanınızı, milletinizi ne kadar çok sevdiğinizi sizden dinleseydim." (Ö17 Kodlu Öğrenci, Vatan Sevgisi Değeri)

"Ama hepsini bir kenara ayırdığımızda siz bizim kalbimizde yaşayan çiçeklersiniz. Bu çiçekler mezara kadar bizimle kalacak ve asla solmayacak. Siz hep bizimleydiniz ve bizimlesiniz." (Ö3 Kodlu Öğrenci, Vefa Değeri)

"Vatanın için gerekirse canını verecek kadar vefa sahibi birisin. Size karşı olan borcumuz asla ödenmez." (Ö27 Kodlu Öğrenci, Vefa Değeri)

"Özgür olamazdık. Şu an esaret altında değiliz. Sizin sayenizde..." (Ö31 Kodlu Öğrenci, Bağımsızlık) *"Her hakkımı rahat ve özgürce kullanabiliyorsam."* (Ö9 Kodlu Öğrenci, Bağımsızlık Değeri)

"Bazen özlediniz, bazen de sevindiniz ama asla cesaretinizi kırmadınız." (Ö4 Kodlu Öğrenci, Cesaret) *"Siz Çanakkale'de 6000 top patlarken geri dönmeyi düşünmediniz."* (Ö25 Kodlu Öğrenci, Cesaret)

"Siz bizim için, bu vatan için, Türk geleceği için ne hastalıklara, ne açlıklara, ne ayrılıklara dayandınız." (Ö15 Kodlu Öğrenci, Fedakârlık Değeri)

“Eğer bu Türk Bayrağı bütün okullarda dalgalanıyor ise sizin sayenizde dalgalanıyor.” ve “Bu Türk Bayrağı her zaman göklerde dalgalanacak.” (Ö10 Kodlu Öğrenci, Bayrak Sevgisi Değeri)

“Sizin sayenizde bayrağımız dalgalanıyor göklerde.” (Ö12 Kodlu Öğrenci, Bayrak Sevgisi Değeri) “Bayrak göklerde, vatan barış içinde olacaktır.” (Ö1 Kodlu Öğrenci, Bayrak Sevgisi Değeri) “Dayanışma içinde el ele vererek tüm zorlukları aşılıyorlar.” (Ö24 Kodlu Öğrenci, Birlik ve Beraberlik) “Sizi anıyoruz, sevgi ve saygıyla.” (Ö21 Kodlu Öğrenci, Sevgi Değeri)

“Sen ve arkadaşlarına bin saygı ve hürmetle...” (Ö22 Kodlu Öğrenci, Saygı Değeri) “Sizi sevgi ve saygıyla anıyoruz.” (Ö18 Kodlu Öğrenci, Saygı Değeri)

“Hepimiz biliyoruz ki Allah yolunda ölenlere şehit denir.” (Ö3 Kodlu Öğrenci, Dini Değer)

“Özellikle de sizin ölü değil, şehit olduğunuz hem Allah katında hem de kalbimizde.” (Ö9 Kodlu Öğrenci, Dini Değer)

“Öncelikli olarak kendim bu şehirde yaşadığım için gurur duyuyorum.” ve “Çanakkale evladı olarak sizlerle ne kadar gurur duysam azdır.” (Ö19 Kodlu Öğrenci, Gurur Değeri)

“Türk askerleri ne olursa olsun milletimiz için her şeyi yaptılar.” (Ö28 Kodlu Öğrenci, Millet Sevgisi) “Siz bütün dünya için çok önemlisiniz.” (Ö4 Kodlu Öğrenci, Evrensellik Değeri)

Ortaokul Öğrenci Velilerinin Mektuplarında Bahsettiği Değerler

Tablo 2

Ortaokul Öğrenci Velilerinin Mektuplarında Bahsettiği Değerler

Değer	f
Vatan sevgisi	22
Vefa	19
Minnettarlık	18
Kahramanlık	17
Fedakarlık	17
Dini duygular	14
Bağımsızlık	11
Bayrak Sevgisi	8
Cesaret	7

Birlik beraberlik	6
Gurur	5
Saygı	2
Yardımlaşma	1
İnsan Sevgisi	1

“Dünyanın en muazzam coğrafyasında vatan sahibi olmanın ne kadar zor olduğunu anlatıyorum hep onlara.” (V11 Kodlu Veli, Vatan Sevgisi Değeri)

“Adın Mehmet, yaşın 15, senin yerin daha annenın kolları olmalıydı ama her vatan evladı gibi senin de gönlün, vatan aşkın yaşından büyüktü.” (V12 Kodlu Veli, Vatan Sevgisi Değeri)

“Ama gözünüz arkada kalmasın, geride milyonlar var; izinizi takip eden, şehadete can atan pervaneler var adeta.” (V32 Kodlu Veli, Vefa Değeri)

“Sizlere söz veriyoruz, asılar geçse de bunu unutmayacağız ve unutturmamak için bir öğretmen olarak nesilden nesile aktaracağız.” (V21 Kodlu Veli, Vefa Değeri)

“Bayrağımız önce sizler sonra da bu bilinci içinde barındıran gelecek neslimiz sayesinde mavi göklerde kıpkırmızı gelincik gibi dalgalanmaya devam edecek.” (V8 Kodlu Veli, Bayrak Sevgisi Değeri) “Sen rahat uyu şehidim, senin vatanımız için, bayrağımız için yaptığın hiçbir şey unutulmadı unutulmayacak.” (V15 Kodlu Veli, Vefa Değeri)

“Minnettarım Şehidim!”, “Sana olan duygularımı ifade etmek için kelimeler yetersiz kalıyor.”, “Sen hayatını benim hayatıma tercih ettin.” (V20 Kodlu Veli, Minnettarlık Değeri)

“Bu öyle bir savaştı ki ya yok olacak ya da küllerimizden yeniden doğacaktık. Sadece yedi düvele karşı değil; okyanus ötesinden nice isimlerini dahi bilmediğimiz, kendilerinin dahi ne için savaştığını bilmeyen onlarca millete karşı kurşunların dahi havada çarpıştığı bir savaşla dünyaya gösterdik ki ‘Türk yok edilemez.’” (V1 Kodlu Veli, Kahramanlık Değeri)

“Vatan, yarım kalmış sevdalardır, vatan babasını hiç görmemiş babasına doymamış evlatlardır.” (V11 Kodlu Veli, Fedakârlık Değeri)

“... ezan sesi kesilmesin diye” (V2 Kodlu Veli, Dini Değer)

“Aramızda yaşayan, peygamberimize komşu olma arzusuyla şehadet için yanıp tutuşan askerimiz, polisimiz, sivil halkımız bugün de var. Elhamdulillah...” (V32 Kodlu Veli, Dini Değer)

“Bizler bu topraklarda rahatça yaşayabiliyorsak, özgürce dolaşabiliyorsak ve kimsenin güdümüne girmeden hayatımızı idare ettirebiliyorsak bunların hepsini sizlerin fedakârlığınıza borçluyuz.” (V6 Kodlu Veli, Bağımsızlık Değeri)

“Namus yolunda, bağımsızlık yolunda bir dünya devletinin boyunduruğuna girmeden evlatlarımızı yetiştirmek yolunda on beş yaşında İbrahim’in, yeni doğmuş bebesini göremeyen Ahmet’in, anasını, babasını, karısını, kızanını geride bırakan Mustafa’nın kanıyla can suyunu verdik bu toprakların.” (V13 Kodlu Veli, Bağımsızlık Değeri)

“Bayrağımız önce sizler sonra da bu bilinci içinde barındıran gelecek neslimiz sayesinde mavi göklerde kıpkırmızı gelincik gibi dalgalanmaya devam edecek.” (V8 Kodlu Veli, Bayrak Sevgisi Değeri)

“Önümde, rüzgârda dalgalanan Türk Bayrağının altında ‘Dur yolcu!’ yazısı ve hemen önünde denizde bir denizaltı.” ve “Kanının rengindeki bayrağına selam durdu.” (V13 Kodlu Veli, Bayrak Sevgisi Değeri)

“Azminiz ve cesaretinizden aldığımız ilhamla var alma mücadelemizi sürdürüyoruz.” (V9 Kodlu Veli, Cesaret Değeri)

“Kadın, erkek, genç, yaşlı, çocuk tüm ülke ile savaşa gitmenize şükran ve minnet duyarak selamlıyorum sizi.” (V16 Kodlu Veli, Birlik ve Beraberlik Değeri)

“Vatanımın gurur kaynağı şehitlerim, sizlerle ömrümün sonuna kadar gurur duyacağım.” (V5 Kodlu Veli, Gurur Değeri)

“Benim dedemin de memleketimizi savunması ve düşmanı topraklarımızdan atması yüreğimi gururla dolduruyor.” (V31 Kodlu Veli, Gurur Değeri)

“Üzerinde huzurlu, özgür ve güven içinde yaşadığımız bu vatani bizlere armağan eden şehitlerimizi saygıyla ve rahmetle anıyoruz.” (V23 Kodlu Veli, Saygı Değeri)

“Savaşırken bile değerlerinizden, insana verdiğiniz kıymetten ödün vermediniz.” (V6 Kodlu Veli, İnsan Sevgisi Değeri)

“Düşman safındaki askerlere de ilk yardım duygusu içerisindeydiniz.” (V6 Kodlu Veli, Yardımlaşma Değeri)

Ortaokul Öğrencileri ve Velilerinin Mektuplarında Birbiri ile Örtüşen Değerler

Tablo 3

Öğrenci ve Veli Mektuplarına Göre Örtüşen Değerler Listesi

Öğrenci	Mektuplardaki Örtüşen Değerler İçerik Analizi	Örtüşen Değerler	
1 Ö1	Ö1 kodlu katılımcı: Mektubunda Bayrak sevgisi, cesaret, vatan sevgisi, kahramanlık ve barış değerlerine vurgu yapılmıştır. “Siz gerçek kahramanlarsınız, siz şehitlersiniz, unutulmazsınız.” (Kahramanlık değeri)	V1 kodlu katılımcı: Mektubunda Birlik beraberlik, kahramanlık, minnettarlık değerlerine vurgu yapılmıştır. “Bu öyle bir savaştı ki ya yok olacak ya da küllerimizden yeniden doğacaktık. Sadece yedi düvele karşı değil; okyanus ötesinden nice isimlerini dahi bilmediğimiz, kendilerinin dahi ne için savaştığını bilmeyen onlarca millete karşı kurşunların dahi havada çarpıştığı bir savaşla dünyaya gösterdik ki “Türk yok edilemez.” (Kahramanlık değeri)	Ö1 ve V1 kodlu katılımcıların bir değeri örtüşmüştür: Kahramanlık
2 Ö2	Ö2 kodlu katılımcı: Mektubunda bağımsızlık, vatan sevgisi ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. “Bu vatana ne kadar değer verdiğinizi anlayabiliyorum.” (Vatan sevgisi değerini) “Artık atalarımızdan kalan yadigarı korumak bizim görevimiz.” (Vefa değeri)	V2 kodlu katılımcı: Mektubunda Kahramanlık, vatan sevgisi, bayrak sevgisi ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. “Sizler gözlerinizi kırpmadan çoluğunuzu çocuğunuzu düşünmeden vatan elden gitmesin” (vatan sevgisi) “canlarınızı hiçe saydınız, canla başla savaştınız.” (Vefa değeri)	Ö2 ve V2 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Vatan sevgisi ve vefa
3 Ö3	Ö3 kodlu katılımcı: Mektubunda Vatan sevgisi, dini değer, vefa ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. “Hepimiz biliyoruz ki siz bu vatan, bu toprak, bu millet, bu bayrak için savaştınız” (vatan sevgisi değeri) “Hepimiz biliyoruz ki Allah yolunda ölenlere şehit denir.” (Dini değer)	V3 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, dini değer, vatan sevgisi, kahramanlık ve bayrak sevgisi değerlerine vurgu yapılmıştır. “Biliyoruz ki sizler, Allah katında mertebelerin en yükseklerine ulaştınız.” ve “ezan uğruna” ve “inançlarımız uğruna” (dini değeri) “Hiç tereddüt etmeden canlarımızı verdiniz.” ve şehitlerimize şükranlarımızı ve dualarımızı sunuyoruz.” (Minnettarlık değeri) “Vatanımıza göz diken düşmanları emellerine ulaştırmadınız.” (Vatan sevgisi değeri)	Ö3 ve V3 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: vatan sevgisi, dini değer ve minnettarlık

<p>4 Ö4</p> <p>Ö4 kodlu katılımcı: Mektubunda; Minnettarlık, cesaret, bağımsızlık, birlik beraberlik, kahramanlık, evrensellik ve vefa değerlerine vurgu yapılmıştır. "Siz bizim en büyük ve en değerli kahramanlarımızınız." (Kahramanlık değeri) "Bize düşen görev ise tanıdıklarımıza sizin destanınızı en güzel şekilde anlatmak ve bu ülkeyi yeni nesillere taşımaktır." (Vefa değeri)</p>	<p>V4</p> <p>V4 kodlu katılımcı: Mektubunda Vefa ve kahramanlık değerlerine vurgu yapılmıştır. "Siz ki nasıl bizleri tanımadığınız halde bu vatan için, bizler için canlarınızı verdiniz, biliniz ki sizlerden sonra yetişen torunlarınız da sizin bizler için bırakmış olduğunuz bu cennet vatan için bir an bile düşünmeden canlarımızı feda ederiz." (Vefa değeri) "Aziz şehitlerim; nasıl övsem sizi, hangi kelimeler anlatabilir ki kahramanlığınızı." (Kahramanlık değeri)</p>	<p>Ö4 ve V4 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Vefa ve kahramanlık</p>
<p>Ö5</p> <p>Ö5 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, vatan sevgisi ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Bizler sizlerin izinden gidiyoruz ve sizlere minnettarlığımızı iletmek istiyoruz." (Minnettarlık değeri) "Sizleri saygıyla anıyor, sizleri öznlüyoruz." (Vefa değeri)</p>	<p>V5</p> <p>V5 kodlu katılımcı: Mektubunda Vefa, bağımsızlık, bayrak sevgisi, minnettarlık ve gurur değerlerine vurgu yapmıştır. "Kahraman ecdadımız; siz bu üstün başarıları göstermeseydiniz biz bu vatanı hür yaşayamazdık." "Özgürce aldığımız her nefes sizin sayenizde..." (Minnettarlık değeri) "Ay yıldızlı kan kırmızı bayrağımızın göklerde dalgalandığını gördükçe size olan minnettarlığımız daha da artacak." (Minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö5 ve V5 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür. Vefa ve minnettarlık</p>
<p>Ö6</p> <p>Ö6 kodlu katılımcı: Mektubunda minnettarlık, vatan sevgisi, bağımsızlık, birlik beraberlik ve kahramanlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Öncelikle sana teşekkürlerimi iletiyorum. Sizin bize verdiğiniz tüm emekler için minnettarız." Cümlesinde minnettarlık değerini "Sizin zamanınızda vatan sevgisi en üst seviyedeysen şu anda çok az." cümlesinde vatan sevgisi değerini "Bizim özgürlüğümüz için siz esaret altında kaldınız." cümlesinde bağımsızlık değerini "Sizi bizim için kahramanlık gösterdiniz, size minnettarız." Cümlesinde kahramanlık ve minnettarlık değerlerini bulduk.</p>	<p>V6</p> <p>V6 kodlu katılımcı: Mektubunda Bağımsızlık, vatan sevgisi, fedakârlık, insan sevgisi, yardımlaşma, minnettarlık ve dini değerlere vurgu yapılmıştır. "Sizler vatani, milleti, Kur'an'ı, dini, imanı uğruna canınızı, bedeninizi, eğitiminizi, ailenizi, her şeyinizi hiç düşünmeden feda eden olağanüstü insanlarsınız." "On beşten seksene kadar küçüğünden büyüğüne hepimiz değerlerimizi korumak için milli müdafaaya iştirak ettiniz." (Vatan sevgisi değeri) "Bizler bu topraklarda rahatça yaşayabiliyorsak, özgürce dolaşabiliyorsak ve kimsenin güdümüne girmeden hayatımızı idare ettirebiliyorsak bunların hepsini sizlerin fedakârlığına borçluyuz." (Bağımsızlık değeri) "Düşman safındaki askerlere de ilk yardım duygusu içerisindeydiniz." Cümlesinde yardımlaşma değerini "Hepimiz dededen, neneden toruna sizlere müteşekkirimiz." (Minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö6 ve V6 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: Minnettarlık, vatan sevgisi ve bağımsızlık</p>
<p>Ö7</p> <p>Ö7 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, kahramanlık ve cesaret değerlerine vurgu yapmıştır. "Savaşta çok zorluklar oldu ama milletimiz için bu zorlukları, engelleri aştınız." (kahramanlık değeri)</p>	<p>V7</p> <p>V7 kodlu katılımcı: Mektubunda kahramanlık, vatan sevgisi, bağımsızlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Dünyanın dört bir yanından anasından, babasından, yurdundan ayrılmış canı pahasına da olsa bu vatani bizlere bizlere armağan eden kahraman askerlerimiz." (kahramanlık değeri)</p>	<p>Ö7 ve V7 kodlu katılımcıların bir değeri örtüşmüştür: Kahramanlık</p>

8	Ö8	Ö8 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, kahramanlık, cesaret ve vatan sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır. "Bu mektubu yazıyorum çünkü sana bu şekilde bile olsa teşekkür etmek istedim." "Seni görmek, sana minnettarlığımı anlatmak." (minnettarlık değerini)	V8	V8 kodlu katılımcı: Mektubunda Fedakarlık, dini değer, minnettarlık, vefa ve bayrak sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır. "Bizlere bu vatani, dinini yaşanabilir kılıp teslim ettiğin için sana minnettarız." (minnettarlık değeri)	Ö8 ve V8 kodlu katılımcıların bir değeri örtüşmüştür: minnettarlık
9	Ö9	Ö9 adlı katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, bağımsızlık, cesaret, vefa ve dini duygularına vurgu yapmıştır. "Size tüm yaptıklarınız için teşekkür ederiz." Cümlesinde ve "Sizlere tekrar tekrar teşekkür ediyoruz." (minnettarlık değeri) "Sizlerin bu ülkeyi, gelecek nesilleri kurtarmak için yaptıklarınızı biliyoruz." "Sizi unutmadık, unutturmayacağız." (vefa değeri)	V9	V9 adlı katılımcı: Mektubunda Gurur, minnettarlık, cesaret, vatan sevgisi, vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Sana ve silah arkadaşlarına o kadar çok şey borçluyuz ki..." (minnettarlık) "Öyleyse biz de evlatlarımız olarak size söz veriyor ve diyoruz ki; 'Uğruna ölümü göze aldığınız değerleriniz başımızın tacıdır. Birisi bu değerlere dokunmaya kalkarsa en şiddetli şekilde cevabını alacaktır. Bin yıl da geçse bu sıraya kadar olduğu gibi millet olarak kimse bizi esarete mahkum edemeyecektir. Açmış olduğunuz kudsi yol, yolumuzdur." (vefa değeri)	Ö9 ve V9 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Minnettarlık ve vefa
10	Ö10	Ö10 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, bağımsızlık, bayrak sevgisi, kahramanlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Öncelikle size vatanımızı ve bizi kurtardığınız için minnetlerimi sunuyorum." (minnettarlık değeri) "Ben de diğer öğrenciler adına söz veriyorum ki siz kahramanların emeğini boşa çıkarmayacağız." (kahramanlık değeri)	V10	V10 adlı katılımcı mektubunda Vatan sevgisi, kahramanlık, vefa ve dini duygular gibi değerlere vurgu yapmıştır. "Top, mermi, gülle, silah, gemi ne kadar yükselirse yükselsin vurur mu imanın göğsüne." cümlesinde (kahramanlık değeri)	Ö10 ve V10 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Kahramanlık ve minnettarlık
	Ö11	Ö11 kodlu katılımcı: Mektubunda Kahramanlık, vefa, vatan sevgisi ve fedakarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Bir gün cephede sana da ihtiyaç olduğu haberi ulaştığında eline, önce vatan diyerek cepheye koşan, vatan sevdalısı, yiğitlerden biri de sendin benim şehit dedem." (kahramanlık ve vatan sevgisi değerleri) "Demedin ki, geride kalan beş evladım, beş ciğer param ne olacak, onlara kim bakacak, karım Fatma'yı kime emanet ederim." "Bağım bahçem, evim barkım ne olacak demedin şehit dedem!" (fedakarlık değeri)	V11	V11 kodlu katılımcı: Mektubunda Vatan sevgisi, kahramanlık ve fedakarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Dünyanın en muazzam coğrafyasında vatan sahibi olmanın ne kadar zor olduğunu anlatıyorum hep onlara." (vatan sevgisi değeri) "Vatan binlerce kefensiz yatan şehidin toprağa can suyu olmasıdır." (kahramanlık değeri) "Vatan yarım kalmış sevdalardır, vatan babasını hiç görmemiş babasına doymamış evlatlardır." (fedakarlık değeri)	Ö11 ve V11 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: vatan sevgisi, kahramanlık ve fedakarlık

IJLER

<p>Ö12 kodlu katılımcı: Mektubunda;Minnettarlık, vatan sevgisi, fedakarlık, bayrak sevgisi, bağımsızlık, sevgi ve saygı, kahramanlık, birlik beraberlik, cesaret ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Varınızı yoğunuzu bırakıp vatan sevgisi için savaştığınızdan sizlere minnettarım." (minnettarlık, vatan sevgisi değeri)</p>	<p>V12 kodlu katılımcı: Mektubunda ;Vatan sevgisi, bağımsızlık ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Adın Mehmet, yaşın 15, senin yerin daha annenin kolları olmalıydı ama her vatan evladı gibi senin de gönlün, vatan aşkın yaşından büyüktü." (vatan sevgisi değeri) "Size değer binlerce Mehmet'ler ve annelerine milletçe şükranlarımızı sunarız." (minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö12 ve V12kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Vatan sevgisi, minnettarlık</p>
<p>Ö13 kodlu katılımcı: Mektubunda Kahramanlık, fedakarlık, bağımsızlık, vefa ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Sizin yaptığınız kahramanlıklardan ve mücadelelerimizden..." (kahramanlık değeri) "Sizin yaptığınız fedakarlıklar sayesinde bugün ülkemiz bu konumda." Cümlesinde ve "Ya da kiminiz çoluğunu çocuğunu hiçe sayarak geldiniz." (fedakarlık değeri) "Ailemle eğlenebiliyor, okuluma düzenli bir şekilde gidiyorum." cümlesinde ve "Köle değilsem, işkence görmüyorsam bunda sizin payınız büyük." (bağımsızlık değeri) "Şimdi sizler şehit düştüğünüz vatan topraklarında hala bu ülkenin bekçiliğini yaparken size bu emanetinizi sonsuza kadar koruyacağıma ve gelecek nesillere sizi daima hatırlatacağıma söz veriyorum." (vefa değeri)</p>	<p>V13 kodlu katılımcı: Mektubunda fedakarlık, vatan sevgisi, bayrak sevgisi, kahramanlık, bağımsızlık, vefa ve birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır. "Sıradan bir gün diye başladığım bir günde canınızı feda ettiğiniz bu topraklar da yaşamının farklılığını yaşadım." (fedakarlık değerleri) "Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın bu toprak, Bir devrin battığı yerdir...Gördüğün bu tümsek Anadolu'nda İstiklal uğrunda, namus yolunda Can veren Mehmed'in yattığı yerdir." (kahramanlık değerleri) "Namus yolunda, bağımsızlık yolunda bir dünya devletin boyunduruğuna girmeden evlatlarımızı yetiştirmek yolunda on beş yaşında İbrahim'in, yeni doğmuş bebesini göremeyen Ahmet'in, anasını, babasını, karısını, kızanını geride bırakan Mustafa'nın kanyla can suyuza verdik bu toprakların." (bağımsızlık ve fedakarlık değerlerini) "Seni hiç unutmadı ve unutturmadı." (vefa değeri)</p>	<p>Ö13 ve V13 kodlu katılımcıların dört değeri örtüşmüştür: Kahramanlık, fedakarlık, bağımsızlık ve vefa</p>
<p>Ö14 kodlu katılımcı: Mektubunda Vatan sevgisi, kahramanlık, bağımsızlık, bayrak sevgisi ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Siz bu vatani fazlasıyla korudunuz." (vatan sevgisi değeri) "Ben hepinize ayrı ayrı teşekkür ederim." (minnettarlık değeri) "Siz olmasaydınız biz özgür olmazdık." (bağımsızlık değeri)</p>	<p>V14 kodlu katılımcı: Mektubunda Vatan sevgisi, bağımsızlık, vefa, fedakarlık, cesaret ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Bastığın yerleri toprak diyerek geçme tanı, Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı." (vatan sevgisi) "Bugün rahatça aldığımız her nefes sizin verdiğiniz nefesler sayesinde." (bağımsızlık değeri) "Bu nasıl vatan aşkıdır dönüp bakmadan ardına, destan yazdın bu topraklarda." (vatan sevgisi deperi) "Tarih yazdığınız bu topraklar, bize verdiğiniz bu vatan için binlerce kez teşekkürler şehidim." (minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö14 ve V14 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: Vatan sevgisi, bağımsızlık ve minnettarlık</p>

Ö15	<p>Ö15 kodlu katılımcı: Mektubunda Vatan sevgisi, minnettarlık, cesaret, vefa ve fedakarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Teşekkür ederiz, bize verdiğiniz bu cennet vatan için size minnettarız." "Size minnettarlıklarımı saygılarımı iletiyorum." (minnettarlık değeri) "Hele cesaretinize diyecek yok." (cesaret değeri) "Biz de nasıl zorluklarla bize verdiğiniz o vatan var ya, heh işte o vatani layıkıyla geleceğe taşıyacağımıza söz verdik." (vefa değeri)</p>	<p>V15 kodlu katılımcı: Mektubunda Cesaret, fedakarlık, minnettarlık, vefa ve bağımsızlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Vatanını kurtarmak için cephede gözünü kırpmadan mücadele ettin." (cesaret değeri) "Canını hiçe sayarak, gözünü kırpmadan savaşarak vatani kurtardığın için sana minnettarım." (minnettarlık değeri) "Sen rahat uyu şehidim, senin vatanımız için, bayrağımız için yaptığın hiçbir şey unutulmadı unutulmayacak." (vefa değeri)</p>	<p>Ö15 ve V15 kodlu katılımcıların dört değeri örtüşmüştür: cesaret, fedakarlık, minnettarlık ve vefa</p>
	<p>Ö16 kodlu katılımcı: Mektubunda vatan sevgisi, bayrak sevgisi, fedakarlık, birlik beraberlik, cesaret, bağımsızlık, kahramanlık, minnettarlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Kadın, erkek, yaşlı, çocuk demeden birlik ve beraberlik içinde vatani ve bayrağımızı kurtarmak için, kendinizi ateşin ortasına atıp arkanıza bile bakmadan başınız dik bir şekilde svaşa gidişiniz hiçbir zaman aklamızdan, içimizden çıkmayacak." (birlik beraberlik değeri) "Siz kahraman askerlerimize her zaman minnettar olacağız." (kahramanlık ve minnettarlık değerini)</p>	<p>V16 kodlu katılımcı: Mektubunda kahramanlık, gurur, saygı, minnettarlık ve birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır. "Kurtuluş Savaşı'nda doğu, güney, batı, cephelerindeki o eşsiz mücadelenize hayran kalarak selamlıyorum sizi." "II. İnönü Zaferiyle şanlı tarihimize Mustafa Kemal Atatürk'ün 'Siz orada yalnız düşmanı değil; milleti makus tarihini de yendiniz.' Veciz cümlesini yazdırmanıza duyduğum saygıyla selamlıyorum sizi." (kahramanlık değeri) "Sakarya Zaferiyle Türk'lerin Viyana'dan beri geri çekiliş hareketini durdurmanıza minnet duyan bir fert olarak selamlıyorum sizi." (minnettarlık değeri) "Kadın, erkek, genç, yaşlı, çocuk tüm ülke ile savaşa gıtmenize şükran ve minnet duyarak selamlıyorum sizi." (birlik beraberlik ve minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö16 ve V16 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: kahramanlık, minnettarlık ve birlik beraberlik</p>
17 Ö17	<p>Ö17 kodlu katılımcı: Mektubunda vatan sevgisi, millet sevgisi, minnettarlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Vatanınızı, milletinizi ne kadar çok sevdiğinizi sizden dinleseymdim"(vatan sevgisi) "İyi ki varsınız, iyi ki oldunuz ve sizin sayenizde bizde varız." (vefadeğerlerik)</p>	<p>V17 kodlu katılımcı: Mektubunda Kahramanlık, dini duygular, vefa, gurur, bayrak sevgisi ve vatan sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır. "Bizler bu ülkenin eğitimci neferleri olarak Çanakkale ruhunu gelecek nesillere aktarmak en asli görevimizdir." (vefa değeri) "Çünkü sizden sonra evlatlarınız emanetinize hep sahip çıktı, eğdirmedi başını, hep dik durdu, bayrağına gölge düşürmedi, bu cennet vatanın bölünmez olduğunu her zaman ve her yerde haykırdı tüm dünyaya..." (vatan sevgisi değerleri)</p>	<p>Ö17 ve V17 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: vatan sevgisi ve vefa</p>

<p>Ö18 kodlu katılımcı: Mektubunda minnettarlık, fedakarlık, vefa, kahramanlık, cesaret, sevgi- saygı ve vatan sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır. "Siz bizim için canınızı feda ettiniz." (Fedakarlık değeri) "Size her zaman vefalı davranacağız." (vefa değeri) "Kimi zaman tek başınıza, kimi zaman beraber savaştınız." (vatan sevgisi değeri)</p>	<p>V18 kodlu katılımcı: Mektubunda Fedakarlık, dini duygular, vatan sevgisi ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Arkada bıraktı Mehmed'im gül kokulu evladını, nur yüzlü anasını, bağı-ı yanık atasını,kalbi buruk yarını arkada bıraktı, sevdiği her şeyi arkada bıraktı, korkularını, kaygılarını, çünkü vatan olmazsa ne yavrusu, ne yarı, ne anası, babası ne de istiklali olurdu." (fedakarlık değeri) "Bu vatan uğruna nice fidanlar can vermişti." (vatan sevgisi değeri) "Bize miras olarak bıraktığın bu vatanın yılmaz müdafileriyiz. Yere düşmeyecek kutlu sancağımız, kırılacak, uzanacak olan namahrem elleri, istikbale taşıyacağız, miras bıraktığın bu ulvi değerleri." (vefa değeri)</p>	<p>Ö18 ve V18 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: fedakarlık, vatan sevgisi ve vefa</p>
<p>Ö19 kodlu katılımcı: Mektubunda gurur, fedakarlık, bayrak sevgisi, vatan sevgisi, cesaret, minnettarlık, kahramanlık, vefa ve birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır. "Bu bayrak için, bu vatan için ailenizi geride bırakarak, koşarak ölüme gittiniz." (vatan sevgisi değeri) "Siz değerli şehitlerimiz bu vatani, bu milleti korumak için cesaretle verdiğiniz her türlü mücadelenin ardından sizlere hayranlık ve minnet duygularımı ne kadar göstersem azdır." (minnettarlık değeri) "Bundan sonrada birlik beraberlik içinde, sevgi ve barış içinde yaşayacağız." (birlik beraberlik değeri)</p>	<p>V19 kodlu katılımcı: Mektubunda Dini duygular, minnettarlık, vatan sevgisi ve birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır. "Özellikle Çanakkale'de 1915 yılında Atatürk ve silah arkadaşlarına, on beş yaşındaki gençlerimize, yaşlılarımıza, kadınlarımıza çok şey borçluyuz." "Vatanımız için aynı durumla karşılaşırsak seve seve canımızı vermeliyiz." (vatan sevgisi değeri) "Bizim insanımız Çanakkale'de olduğu gibi (104 yıl önce) vatan için, bayrak için, namus için, ezan için canını seve seve vermeye hazırdır." (birlik beraberlik ve vatan sevgisi değerleri)</p>	<p>Ö19 ve V19 kodlu katılımcının üç değeri örtüşmüştür: Minnettarlık, vatan sevgisi ve birlik beraberlik</p>
<p>Ö20 kodlu katılımcı: Mektubunda minnettarlık ve kahramanlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Sizlere Türk Milleti adına teşekkür ediyorum. Sizlere minnettarız." (minnettarlık değeri) "Siz ise arka da her şeyinizi bıraktınız ama yine de kağmadınız." (kahramanlık değeri)</p>	<p>V20 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, dini duygular, vatan sevgisi, vefa ve kahramanlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Minnettarım Şehidim!" "Sen hayatını benim hayatıma tercih ettin." "Sen ki; o şartlarda dünyaya Meydan okudun." (kahramanlık değeri)</p>	<p>Ö20 ve V20 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Minnettarlık ve kahramanlık</p>

21 Ö21	<p>Ö21 kodlu katılımcı: Mektubunda Bayrak sevgisi, vatan sevgisi, bağımsızlık, minnettarlık, kahramanlık, birlik beraberlik, cesaret, sevgi-saygı ve vefa değerlerini bulduk. "Şehitlerim! Siz bizler için değerlisiniz, siz bizi ve bayrağımızı, vatanımızı ve geleceğimizi korudunuz." (vefa değeri) "Siz bizim özgürlük kaynağımızsınız." Cümlesinde ve "Siz bize bir özgürlük değil, bin özgürlük verdiniz." (bağımsızlık değeri) "Siz sadece cephede kahraman değil, kalbimizde kahramansınız." (kahramanlık değeri) "Siz cesaretli kahramanlardınız ve öylesiniz." (cesaret değeri)</p>	<p>V21 kodlu katılımcı: Mektubunda Fedakarlık, cesaret, dini duygular, kahramanlık, bağımsızlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "O kadar soğukkanlı ve tevekkül içerisindeydiniz ki üç dakika sonra öleceğinizi biliyordunuz ama en ufak bir sarsılma, çekilme, korku ve endişe belirtisi göstermiyordunuz." (cesaret değeri) "Çanakkale, Anafartalar' da bir kahramanı hediye etti Türk Ulusuna." (kahramanlık değeri) "Bizim özgür bir ülke de mutlu yaşamamız için kendini feda ettin." (bağımsızlık değeri) "Sizlere söz veriyoruz, asılar geçse de bunu unutmayacağız ve unutturmamak için bir öğretmen olarak nesilden nesile aktaracağız." (vefa değeri)</p>	<p>Ö21 ve V21 kodlu katılımcıların dört değeri örtüşmüştür: bağımsızlık, kahramanlık, cesaret ve vefa</p>
22 Ö22	<p>Ö22 kodlu katılımcı: Mektubunda bayrak sevgisi, cesaret, sevgi ve saygı değerlerini vurgulamıştır. "Şimdi düşününce anlıyorum ki asker olmak korkmak, ölmek değil; korkunun üstüne yürümek, vatanın için canın pahasına savaşmak demektir." (cesaret değeri)</p>	<p>V22 kodlu katılımcı: Mektubunda cesaret, fedakarlık, minnettarlık, kahramanlık ve vatan sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır. "Var mıdır senden daha cesuru, var mıdır senden daha onurlusu?" (cesaret değeri)</p>	<p>Ö22 ve V22 kodlu katılımcıların bir değeri örtüşmüştür: cesaret</p>
23 Ö23	<p>Ö23 kodlu katılımcı: Mektubunda vatan sevgisi, sevgi ve saygı, minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Mustafa Kemal Atatürk, Yahya Çavuş ve diğer askerler olmasaydı bu cennet vatanda şu an Türk Cumhuriyeti olmayabilirdi." (vatanseverlik değeri) "Onlara çok teşekkür ederim." (minnettarlık)</p>	<p>V23 kodlu katılımcı: Mektubunda Fedakarlık, vatan sevgisi, birlik beraberlik, vefa, bağımsızlık ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Ne şanlı, ne şerefli, ne de yüce ödediniz vatana olan borcunuzu." (vatan sevgisi) "Üzerinde huzurlu, özgür ve güven içinde yaşadığımız bu vatani bizlere armağan eden şehitlerimizi saygıyla ve rahmetle niyoruz." (minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö23 ve V23 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: vatan sevgisi ve minnettarlık</p>

24	Ö24	<p>Ö24 kodlu katılımcı: Mektubunda vatan sevgisi, kahramanlık, bayrak sevgisi, minnettarlık, bağımsızlık, birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Sen vatanımızı kurtardığınız o yıllarda ben daha doğmamıştım ama kahramanlıklarınızın hepsini duydum."(vatan sevgisi değeri)</p> <p>"Kanınızla sulanan bu bayrak dalgalanıyor semalarda." (bayrak sevgisi değeri) "Ağabeylerim, ablalarım, yaşlıtlarım ve küçük kardeşlerim hepimiz size karşı çok minnettarız." (minnettarlık değeri)</p> <p>"Özgür olamazdık. Şu an esaret altında değiliz hepsi sizin sayenizde." (bağımsızlık değeri)</p>	<p>V24 kodlu katılımcı: Mektubunda Dini duygular, fedakarlık, vatan sevgisi, minnettarlık, bağımsızlık, bayrak sevgisi ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Sizlerin önceliği ne aileniz ne sevginize sevdiğiniz ne zevkleriniz ne hayalleriniz ne de canınız oldu. Sizin tek ve ilk önceliğiniz sadece ve sadece vatanınız oldu." (vatan sevgisi)</p> <p>"Geleceğimizin, şerefimizin, gururumuzun, bağımsızlığımızın kurtarıcısı sizlersiniz." (minnettarlık değeri)</p> <p>"Bugün özgürce nefes alabiliyorsak, başka topraklara ölüm korkusundan göç etmek zorunda kalmıyorsak, esir değilseniz, ailemiz ve çocuklarımızla mutlu mesut yaşayabiliyorsak bunların hepsi sizdendir." (bağımsızlık ve minnettarlık değerleri)</p> <p>"Sizi en güzel dalgalanan bayrağınızı anlatır biliyoruz." (bayrak sevgisi)</p>	<p>Ö24 ve V24 katılımcıların dört değeri örtüşmüştür: Vatan sevgisi, bayrak sevgisi, minnettarlık ve bağımsızlık</p>
25	Ö25	<p>Ö25 kodlu katılımcı: Mektubunda Fedakarlık, cesaret, kahramanlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Biz bu ülkede rahatça yaşayalım diye siz şehit oldunuz." (fedakarlık değeri)</p>	<p>V25 kodlu katılımcı: mektubunda fedakârlık ve vatan sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Savaşmaya değil, ölmeye giden; sefasını sürdürdüğümüz vatanın, cefasınıçeken Mehmet!" (fedakarlık değeri)</p>	<p>Ö25 ve V25 katılımcılarının bir değeri örtüşmüştür: fedakarlık</p>
26	Ö26	<p>Ö26 kodlu katılımcı: mektubunda fedakarlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Çanakkale cephesinde milletimizi kurtarmaya çalışırken, Kurtuluş Savaşı'nda vatan millet için savaşırken, 15 Temmuz günü sıcak bir akşam teröristlerden vatanımızı kurtarmaya çalışırken ölen birçok şehit var." (fedakarlık değeri)</p> <p>"Toprak diyerek geçmemeliyiz, belki onlarca, binlerce altımızda şehit var." (vefa değeri)</p>	<p>V26 kodlu katılımcı: mektubunda;Saygı, fedakarlık, dini duygular ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Emanet diyorum, çünkü sen bu vatan için canınla bir bedel ödeyerek terk-i diyar eyledin, ben de evlatlarıma, torunlarıma emanet edeceğim." (fedakarlık değeri)</p> <p>"Kanın yerde kalmayacak. Kanını döktüğün, en sevdiğini, canını feda ettiğin bu vatan bize emanet." (vefa değerini)</p>	<p>Ö26 ve V26 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Fedakarlık ve vefa</p>
27	Ö27	<p>Ö27 kodlu katılımcı: Mektubunda; Vefa, fedakârlık, birlik beraberlik, bağımsızlık ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Sizin gibi fedakâr insanlar olmasaydı şu an burada olamazdık."(fedakârlık değeri)</p> <p>"Size karşı olan borcumuz asla ödenmez."(minnettarlık değeri)</p>	<p>V27 kodlu katılımcı: mektubunda Fedakarlık minnettarlık ve dini duygular değerlerine vurgu yapmıştır.</p> <p>"Sen ki Çanakkale'ye düğüne gider gibi gelen... Sen ki ömrünün baharında hayatını kaybederek bize bu toprakları vatan yapan..." (fedakarlık değeri)</p> <p>"Öncelikle aziz hatranın önünde saygı ve minnetle eğiliyorum. Her ne kadar seni görmesem de senin bizleri gördüğünü biliyorum ve inanıyorum." (minnettarlık değeri)</p>	<p>Ö27 ve V27 kodlu katılımcıların iki değeri örtüşmüştür: Fedakarlık ve minnettarlık</p>

28	Ö28	Ö28 kodlu katılımcı: mektubunda millet sevgisi ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Eğer Atalarımız yemseydi, biz buralarda olamayablirdik." (vefa değeri)	V28	V28 kodlu katılımcı: Mektubunda fedakarlık, vatan sevgisi, bayrak sevgisi, cesaret, minnettarlık ve vefa değerlerine vurgu yapmıştır. "Nasil öderim hakkını?" (vefa değeri)	Ö28 ve V28 kodlu katılımcıların bir değeri örtüşmüştür: vefa
29	Ö29	Ö29 kodlu kullanıcı: Mektubunda vefa, gurur, kahramanlık, fedakarlık, vatan sevgisi ve minnettarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Sizler gururun tanımının tekrardan yazılmasına vesile olarak arkanıza bile bakmadan başınız dik bir şekilde mücadele ettiniz." (kahramanlık değerleri) "Her şeyi geride bırakıp vatan uğruna ne pahasına olursa olsun savaştınız." (vatan sevgisi değeri) "Siz bize orada tertemiz bir sayfa açtınız, bu vatan sizin eseriniz." (minnettarlık değeri)	V29	V29 kodlu katılımcı: Mektubunda Minnettarlık, birlik beraberlik, vatan sevgisi ve kahramanlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Yaşamanın bir garantisi olmamasına rağmen korkusuzca cepheden cepheye savaştın bir karış vatan toprağını korumak için" (minnettarlık değeri) "Sadece askerler değil kadınlar da cepheydi kimi sizler için çorap dikiyordu, kimileri cepheye silah taşıyordu, kimileride karnınızı doyurdu başı daima dik kalabilen o Türk Bayrağıydı" (vatan sevgisi değeri) "Çanakkale'nin kış rüzgarı sizi daima dinç tutuyordu" (kahramanlık değeri)	Ö29 ve V29 kodlu katılımcıların üç değeri örtüşmüştür: vatan sevgisi, kahramanlık ve minnettarlık
30	Ö30	Ö30 kodlu katılımcı: Mektubunda; Cesaret, korku, vatan sevgisi ve birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır. "Yani ağabeyimiz, babamız, dedelerimiz ailesine, ailelerden oluşan ilçeyi, ilçelerden oluşan şehri, şehirlerden oluşan o tek yürek vatani korumak için savaşmış." (vatan sevgisi değeri)	V30	V30 kodlu katılımcı: Mektubunda fedakârlık, kahramanlık, cesaret ve vatan sevgisi değerlerine vurgu yapmıştır. "Çanakkale geçilmez!" dedirtmiş Ey bu toprak için toprağa düşenler! Bir hilal uğruna güneş gibi batanlar..." (vatan sevgisi değeri)	Ö30 ve V30 katılımcılarının birdeğeri örtüşmüştür: vatan sevgisi
31	Ö31	Ö31 kodlu katılımcı: Mektubunda kahramanlık, bayrak sevgisi, minnettarlık, vefa, bağımsızlık ve birlik beraberlik değerlerine vurgu yapmıştır. "Vatanımızı kurtardığınız o yıllarda ben daha doğmamıştım ama kahramanlıklarınızın hepsini duydum." (kahramanlık değeri) "Çünkü siz olmasaydınız ülkemizde olmazdı." (vefa değeri) "Özgür olamazdık. Şuan esaret altında değiliz. Sizin sayenizde..." (bağımsızlık değeri)	V31	V31 kodlu katılımcı: Mektubunda kahramanlık, gurur, vefa ve bağımsızlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Cephedeki yokluktan ve zor şartlar altındaki kutlu mücadeleden..." (kahramanlık değeri) "Sevgili dedeciğim, sen üzerine düşen vazifeyi en güzel şekilde yaptın, şimdi sıra bizde." (vefa değeri) "Bu vatan üzerinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'inin bağımsızlığını koruyacak ve muhasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkma ülküsünü gerçekleştireceğiz." (bağımsızlık değeri)	Ö31 ve V31 katılımcılarının üç değeri örtüşmüştür: kahramanlık, vefa ve bağımsızlık

Ö32	Ö32 kodlu katılımcı: Mektubunda; Vatan sevgisi, gurur, cesaret, fedakarlık ve kahramanlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Bu savaşta kimleri kaybetmediniz ki. Ailenizi, çocuklarınızı, eşinizi, dostunuzu hiç düşünmediniz, her şeyi geride bırakıp vatan uğruna ne pahasına olursa olsun savaştınız." (fedakarlık değeri) "Sizin gibi kahraman mehmetçiklerimiz olduğu için ne mutlu bize, ne mutlu milletimize, ne mutlu Türk'üm diyene. (kahramanlık değeri)	V32	V32 kodlu katılımcı: Mektubunda vefa, kahramanlık, dini duygular ve fedakarlık değerlerine vurgu yapmıştır. "Sizler çok büyük bir dev idiniz. Şehit oldunuz, yere serilirken boylu boyunca cihan devletlerine 253 bin beden ile geçilemeyen set oldunuz. Vatanımıza saldıranları siz geri püskürttünüz." (kahramanlık değeri) "Şehidim...3 yaşında evladını geride bırakarak cepheye koştun ya, o benim. Gözünü kırpmadan geride bıraktığın ve yıllarca senin yolunu gözleyen eşin, benim.Geride bıraktığın kutsal toprağın, vatanın, al bayrağın; benim." (fedakarlık değeri)	Ö32 ve V32 katılımcılarının iki değeri örtüşmüştür: Fedakarlık ve kahramanlık
-----	---	-----	---	---

Tablo 4

Öğrenci ve Veli Mektuplarına Göre Örtüşen Değerlerin Çeşitleri ve Sayıları

Örtüşen değerler	f
Minnettarlık	15
Vatan Sevgisi	14
Vefa	12
Kahramanlık	12
Fedakarlık	8
Bağımsızlık	7
Cesaret	3
Birlik Beraberlik	2
Bayrak Sevgisi	1
Dini Duygular	1
Gurur	0
Saygı	0
İnsan Sevgisi	0
Yardımlaşma	0

Tablo 4 incelendiğinde, veli ve öğrencilerin mektuplarında en çok örtüşen değer, minnettarlık olmuştur. Minnettarlık değerini vatan sevgisi, vefa ve kahramanlık değerleri izlemektedir. Gurur, Saygı, İnsan sevgisi ve yardımlaşma değerleri mektuplarda bahsedilmiş olmasına rağmen örtüşmediği görülmüştür.

Tablo 5

Mektuplarda Örtüşen Değerler Tablosu

	Örtüşen Değerler	f
Ö1-V1	Kahramanlık	1
Ö2-V2	Vatan sevgisi, Vefa	2
Ö3-V3	Vatan, Dini Değer ve Minnettarlık	3
Ö4-V4	Vefa ve Kahramanlık	2
Ö5-V5	Vefa ve Minnettarlık	2
Ö6-V6	Minnettarlık, vatan sevgisi ve bağımsızlık	3
Ö7-V7	Kahramanlık	1
Ö8-V8	Minnettarlık	1
Ö9-V9	Minnettarlık ve Vefa	2
Ö10-V10	Kahramanlık ve Minnettarlık	2
Ö11-V11	vatan sevgisi, Kahramanlık ve Fedakarlık	3
Ö12-V12	Vatan Sevgisi, Minnettarlık ve Bağımsızlık	2
Ö13-V13	Kahramanlık, Fedakarlık, Bağımsızlık ve Vefa	3
Ö14-V14	Vatan sevgisi ve Minnettarlık	3
Ö15-V15	Cesaret, Fedakarlık, Minnettarlık ve Vefa	3
Ö16-V16	Kahramanlık, Minnettarlık ve Birlik beraberlik	3
Ö17-V17	Vatan sevgisi ve Vefa	3
Ö18-V18	Fedakarlık, Vatan sevgisi ve Vefa	3
Ö19-V19	Minnettarlık, Vatan sevgisi ve Birlik beraberlik	3
Ö20-V20	Minnettarlık ve Kahramanlık	2
Ö21-V21	Bağımsızlık, Kahramanlık, Cesaret ve Vefa	4
Ö22-V22	Cesaret	1
Ö23-V23	Vatan sevgisi ve Minnettarlık	3
Ö24-V24	Vatan sevgisi, Bayrak sevgisi, Minnettarlık ve Bağımsızlık	4
Ö25-V25	Fedakarlık	1
Ö26-V26	Fedakarlık ve Vefa	2
Ö27-V27	Fedakarlık ve Minnettarlık	2
Ö28-V28	Vefa	1
Ö29-V29	Vatan sevgisi, Kahramanlık ve Minnettarlık	3
Ö30-V30	Vatan Sevgisi	1
Ö31-V31	Kahramanlık, Vefa ve Bağımsızlık	3
Ö32-V32	Fedakarlık ve Kahramanlık	2

Tablo 7’de öğrenci ve velilerinin birbiri ile örtüşen/aynı olan değerlerinin listesi verilmiştir. Öğrenci ve velilerinin en az 1(bir) değeri örtüşmüştür. En fazla ise 4(dört)değeri örtüşmüştür. Bu durumdan öğrenci ve velilerinin mektuplarda benzer değerlerden bahsettikleri anlaşılmaktadır. Kuşak farkından dolayı mektuplarda Çanakkale Savaşları ile ilgili farklı değerler işlense de en az bir değer çocuk ve ebeveynde ortak olarak bulunmuştur.

Tablo 7'de yer alan öğrenci ve veli kodlarından ilk 16 (onaltı) kod imam hatip ortaokuluna ait; sonraki kodlar ise normal ortaokula ait mektupların kodlarını ifade etmektedir.

Tablo 6

Örtüşen Değerlerin Okullara Göre Dağılımı

İmam Hatip Ortaokulu	f	Normal Ortaokul	f
Minnettarlık	10	Vatan Sevgisi	7
Kahramanlık	7	Vefa	6
Vatan Sevgisi	6	Minnettarlık	6
Vefa	6	Kahramanlık	5
Bağımsızlık	4	Fedakarlık	5
Fedakarlık	3	Bağımsızlık	3
Cesaret	1	Cesaret	2
Birlik Beraberlik	1	Birlik Beraberlik	1
		Bayrak Sevgisi	1

Tablo 6 incelendiğinde İmam Hatip Ortaokulu veli/öğrencilerinde 8 değer; normal eğitim veren ortaokulda ise 9 değer örtüştüğü görülmüştür. İmam Hatip Ortaokulu veli/öğrenci mektuplarında en çok minnettarlık değeri benzer iken normal eğitim veren ortaokulun veli/öğrenci mektuplarında vatan sevgisi olmuştur.

Tablo 7

Okulların Örtüşen Değer Sayıları

İmam Hatip Ortaokulu Örtüşen Değer Sayılarına Göre Veli ve Öğrenci Kodları	Değer Sayısı	Normal Ortaokul Örtüşen Değer Sayılarına Göre Veli ve Öğrenci Kodları	Değer Sayısı
VÖ 13 ve 15	4	VÖ 21, 24	4
VÖ 3, 6, 11, 12, 14, 16	3	VÖ 18, 19, 29, 31	3
VÖ 2, 4, 5, 9, 10	2	VÖ 17, 20, 23, 26, 27, 32	2
VÖ 1, 7, 8	1	VÖ 22, 25, 28, 30	1

Tablo 7 incelendiğinde İmam Hatip Ortaokulu ile normal eğitim veren ortaokuldaki veli/öğrencilerin (VÖ) en çok örtüşen değer sayısı 4(dört), en az örtüşen değer sayısı ise 1(bir) olmuştur. İmam Hatip ortaokulu veli ve öğrencilerinin örtüşen değerlerine bakıldığında, 4 değeri örtüşen iki veli/öğrenci(VÖ) kodları VÖ 13 ve VÖ 15 olarak belirlenmiştir.3 değeri örtüşen, 6(altı)veli /öğrenci kodları VÖ 3, 6, 11, 12, 14 ve 16 olarak

belirlenmiştir. 2 değeri örtüşen, 5(beş) veli/ öğrenci kodları VÖ 2, 4, 5, 9, ve 10 olarak belirlenmiştir. 1 değeri örtüşen, 3(üç) veli ve öğrenci kodları VÖ 1, 7 ve 8 olarak belirlenmiştir. Normal eğitim veren ortaokulun veli ve öğrencilerinin örtüşen değerlerine bakıldığında 4 değeri örtüşen, 2(iki) veli/öğrenci kodları VÖ 21 ve VÖ 24 olarak belirlenmiştir.3 değeri örtüşen, 4(dört) veli /öğrenci kodları VÖ 18, 19, 29 ve 31 olarak belirlenmiştir. 2 değeri örtüşen, 6(altı)veli/ öğrenci kodları VÖ 17,20, 23, 26,27 ve 32 olarak belirlenmiştir. 1 değeri örtüşen, 4(dört)veli ve öğrenci kodları VÖ 22, 25, 28 ve 30 olarak belirlenmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Değişen teknoloji, internetin hayatımıza hızla girmesini sağlamıştır. Bireylerin internet kullanımı ile kişisel ve sosyal tercihleri değişmiş ve dolayısıyla sahip olduğumuz değerler de değişmiştir. Bozkurt (2018)'de yaptığı çalışmada "bireylerin hayatında büyük öneme sahip olan teknolojiyi kullanmasını engellemek yerine, istedik ve bilinçli bir şekilde kullanımı sağlanarak karşılaşılabilecek sorunların da önüne geçilmiş olacaktır" sonucuna ulaşmıştır. Toplumun sahip olunan değerler ile sürekliliğinin sağlanmasında teknolojiyi yok saymak yerine teknolojiyi amacımız doğrultusunda kullanılabilmek becerisinde yatmaktadır. Bu da ancak eğitim ile sağlanabilir. Okulda ve ailede gerçekleşen her türlü eğitim, değerler eğitimi için çok önemlidir. Değerler eğitiminin özünü, ailelerini örnek/model alan öğrencilerin davranışları oluşturmaktadır. Çocuklar anne-babalarının kopyasıdır. Anne-babadan gördüğü davranışları doğru kabul ederek içselleştirir ve davranış haline dönüştürür. Davranışı yaparken yanlış olduğunu düşünmez. Çünkü anne-babadan görmüştür. Bu araştırmada öğrenci ve velilerinin sahip olduğu değerlerin ne kadar örtüştüğü incelenmiştir. Bu amaç için öğrenci ve velilerine, gönüllülük esasına göre "Çanakkale Savaşlarında hayatını kaybeden şehitlerimize itafen" mektup yazmaları istenmiştir. Dönüş yapan öğrenci ve veli mektupları içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğrenci ve velilerin mektuplarında bahsettiği değerler tespit edilmiştir. Bu değerlerden öğrenci ve velilerin hangi değerlerinin örtüştüğü belirlenmiştir.

Öğrenci mektuplarının içerik analizinde; minnettarlık, kahramanlık, vatan sevgisi ve vefa değerleri en çok bahsedilen değerler olarak tespit edilmiştir. Velilerin yazdığı mektupların analizinde ise vatan sevgisi, vefa,

minnettarlık, kahramanlık, fedakârlık gibi değerlerin çokça yer aldığı görülmüştür. Bu sonuçlardan öğrenci ve velilerinin mektuplarında bahsettikleri değerlerin birbiri ile benzer olduğu söylenebilir. Genel olarak mektuplarda bahsedilen değerler uyumludur. Bahsedilen değerlerin frekans sayıları değişse de -sıralamaları farklı olsa bile-çocuk ve ebeveyn aynı değerlerden bahsetmişlerdir. Ailelerin kendi değerlerini çocuklara yansıttığı anlaşılmaktadır.

Yapılan içerik analizine göre öğrenci mektuplarında (Tablo:1)en fazla bahsedilen değerler minnettarlık, kahramanlık ve vatan sevgisi; En az bahsedilen değerler ise barış, evrensellik ve korku değerleri olduğu görülmüştür. Veli mektuplarında (Tablo:2)en fazla bahsedilen değerler vatan sevgisi, vefa ve minnettarlık iken en az bahsedilen değerler ise yardımlaşma ve insan sevgisi olarak tespit edilmiştir. Mektuplardaki vurgulardan öğrenci ve velilerin milli değerlere sahip olduğu söylenebilir.

Araştırma için toplanan mektuplarda çocuk ve ebeveynlerin en az bir ortak değeri bulunmaktadır (Tablo:5). Ebeveynler sayıca daha çok değer kullanarak mektup yazarken çocukları sayıca daha az değerden bahsederek mektuplarını yazdıkları tespit edilmiştir. Bahsettikleri değerler sayı ve tür olarak farklılık veya benzerlik gösterse de örneklem grubun ortak bir değeri bulunmaktadır. Bütün katılımcıların en az bir değeri örtüşmüştür. Veli ve öğrencilerin değer yaklaşımlarının benzerlik gösterdiği görülmüştür.

Öğrenci ve veli mektuplarına göre örtüşen değerler incelendiğinde (Tablo:4) en çok örtüşen değer minnettarlık değeri iken en az örtüşen değer ise bayrak sevgisi ve dini duygular olmuştur. Öğrenci ve veli mektuplarında gurur, saygı, yardımlaşma ve insan sevgisi değerlerinden bahsedilmiş olmasına rağmen bu değerlerin çocuk/ebeveyn ikililerinde ortak değer olarak örtüşmediği görülmüştür.

Çalışma evreninde yer alan ortaokulların örtüşen değerleri incelendiğinde (Tablo:6) okul türleri farklı olsa da bahsedilen değerler ve ortak değerler açısından iki okulun benzerlik gösterdiği görülmektedir. İmam Hatip Ortaokulu veli/öğrencilerinde 8 değer; normal eğitim veren ortaokulda ise 9 değer örtüştüğü görülmüştür. Minnettarlık, vatan sevgisi, vefa, bağımsızlık, fedakârlık, cesaret ve birlik beraberlik değerleri her okul

türündeki öğrenci/veli mektuplarında örtüşmüştür, ortak olduğu tespit edilmiştir. Ortak 8(sekiz) değerden İmam Hatip Ortaokulu veli/öğrenci mektuplarında en çok minnettarlık değeri benzer iken normal eğitim veren ortaokulun veli/öğrenci mektuplarında vatan sevgisi değeri en çok örtüşmüştür. Ortak 8(sekiz) değerden İmam Hatip Ortaokulu veli/öğrenci mektuplarında en az birlik beraberlik ve cesaret değerleri benzer iken normal eğitim veren ortaokulun veli/öğrenci mektuplarında birlik beraberlik değeri en az örtüşmüştür. Bayrak sevgisi ise sadece normal eğitim veren okulun veli ve öğrenci mektuplarında yer alırken imam hatip ortaokulu veli ve öğrencilerin örtüşen değerleri arasında bulunmamaktadır. Çalışma grubunda yer alan ortaokulların değer yaklaşımlarının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Mektuplar örtüşen/ortak değer sayıları ve katılımcı kodları açısından (Tablo:7) değerlendirildiğinde İmam Hatip Ortaokulu ile normal eğitim veren ortaokuldaki veli ve öğrencilerin en çok örtüşen değer sayısı 4(dört), en az örtüşen değer sayısı ise 1(bir) olmuştur. Birbirinden bağımsız ve ortak olmayan değer bulunamamıştır. Okulların değerler boyutunda veli/öğrenci açısından uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

En çok örtüşen değer sayısı bakımından iki okul türünde de 4(dört) değer bulunmuştur. Dört değeri ortak olan katılımcılar ise her okul türünde de iki öğrenci ve iki veli mektubu olarak tespit edilmiştir. Ortak değerlerin tespitinde her iki okul türünde de üç değeri örtüşen mektuplar mevcuttur. İmam hatip ortaokulunda 6 (altı), normal eğitim veren ortaokulda 4(dört) veli ve öğrenci mektubunda üç değer ortak tespit edilmiştir. İki değeri ortak olan mektuplar ise imam hatip ortaokulunda 5(beş), normal eğitim veren ortaokulda 6(altı) olarak belirlenmiştir. Bir değeri ortak olan veli ve öğrenci mektup sayısı ise imam hatip ortaokulunda 3 (üç), normal eğitim veren ortaokulda ise 4 (dört) olarak bulunmuştur. Okul türlerine göre veli ve öğrencilerin örtüşen değerler sayılarının birbirine yakın ve benzer olduğu söylenebilir.

Çalışmanın sonuçları göstermektedir ki öğrenci ve veliler arasında benzer/ortak değerlerin genel olarak aynı içeriğe sahip olduğu görülmüştür. Çocuk ve ebeveynler Çanakkale savaşları hakkında benzer değerleri kullanmışlardır. Değerler analizine göre öğrenci ve veliler arasında değer tercihi bakımından duygusal benzerlik olduğu

anlaşılmaktadır. Mektuplardaki örtüşen değerlerin benzerliği ailelerin sahip olduğu değerleri çocuklarına öğretmeye çalıştığının katını niteliğindedir. Ancak velilerin bahsettiği değerler ile çocuklarının bahsettiği değerler tıpatıp aynı olmamıştır. Bu sonuç, öğrencilerin değer kazanımlarında aile faktörünün yanında çevresel faktörlerin de (okul, arkadaş, öğretmen, sosyal medya... vb) etkili olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak; öğrenci/ebeveyn mektuplarında bahsedilen değerler birbiri ile benzerlik göstermiştir fakat tam bir uyum tespit edilememiştir. Bu çalışma "Aileler sahip olduğu değerleri çocuklarına da öğrettiği için çocuk-ebeveyn değerleri birbiri ile benzerlik gösterir" varsayımını tam olarak doğrulamamaktadır. Bunun da en önemli nedeni çocuk ile ebeveyn arasındaki kuşak farklılığı olarak gösterilebilir. Bu yüzden mektuplarda tam bir değer benzerliği bulunamamıştır. Örtüşen değerler bulunmasına rağmen veli ile çocuğun sahip olduğu değerler yüzde yüz aynı olmamıştır. Bu çalışma hipotezin geçerliliğini ele almamaktadır.

Öneriler

Değerler eğitiminde ailenin payı çok büyüktür. Günümüzde özellikle 1980'li yıllarda kadınların aktif olarak iş hayatına girmesiyle birlikte aile yapısında önemli değişiklikler yaşanmıştır. Çalışma hayatına giren anne, çocuklarının bakımını anneanne-babanne gibi aile büyüklerine, bakıcılara veya kreşlere bırakmak zorunda kalmıştır. Çocukların anne-babanın sahip olduğu değerleri öğrenecek ortamları azalmıştır. Değerler eğitimi açısından çocuğun hayatında bir boşluk ortaya çıkmaktadır. İnternet ve bilgisayar kullanımı ile hayatımıza giren sosyal medya çocuklardaki bu boşluğu doldurmaya başlayınca ahlaki çöküntü de kaçınılmaz olacaktır. Toplumsal sorunların ve ahlaki çöküntünün önüne geçip sağlıklı ve uyumlu bireylere sahip toplumun temeli sağlam bir değer eğitimi ile sağlanacaktır. Okul-aile iş birliği ile amaçlı bir şekilde gerçekleştirilecek değerler eğitimi, toplumsal ve kişisel düzeyde birçok sorunun çözümü olacaktır. Kuşaklar arasında farklılık olması normal iken bu farklılıkların kuşak çatışmasına dönüşmemesi değer sahibi bireylerin varlığı ile gerçekleşebilecektir. Değer sahibi bireylerin yetişmesi herkese düşen bir görevdir. Bu görev en çok da anne ve babalara düşmektedir. Değerli bireyler değerli ailelerin eseri olacaktır.

KAYNAKÇA

- Aladağ, S. (2009). İlköğretim sosyal bilgiler öğretiminde değer eğitimi yaklaşımlarının öğrencilerin sorumluluk değerini kazanma düzeyine etkisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ateş, F. (2013). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin değerler eğitimi ve uygulamalarına yönelik görüşleri üzerine nitel bir araştırma. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, M., Z., (2010, Nisan). Okulda çalışan herkesin görevi olarak değerler eğitimi. *Değerler Eğitimi Buluşması*, Ankara.
- Balcı, N. (2008). İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersinde değer eğitiminin etkililiği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Baysal, N. (2013). Ortaokul sosyal bilgiler derslerinde değerler eğitimi uygulamalarının öğretmenler yönüyle değerlendirilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Berbercan, M. T. (2013). Türk yazı dilindeki ilk manzum mektup örnekleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(2), 73-92.
- Bozkurt, E. (2018). Teknolojinin sosyalleşme ve değerler eğitimine etkisine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*. XXXVII-2, ss. 97-123. <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1441>
- Demircioğlu, İ. H. ve Tokdemir, M., A. (2008). Değerlerin oluşturulma sürecinde tarih eğitimi: Amaç, işlev ve içerik. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(15), 69-88. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/302515>
Erişim tarihi:11.01.2020
- Dılmaç, B. (1999). İlköğretim öğrencilerine insani değerler eğitimi verilmesi ve ahlaki olgunluk ölçeği ile eğitimin sınanması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Elbir, B. ve Bağcı, C. (2013). Değerler eğitimi üzerine yapılmış lisansüstü

- düzeyindeki çalışmaların değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(1), 1321-1333.
- Ergün, S. (2013). Ergenlere verilen değerler eğitiminin öz düzenleme stratejileri üzerindeki etkisinin sınanması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ersoy, A. F. (2016). Fenomonoloji. Ahmet Saban ve Ali Ersoy (Ed.). *Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri* içinde (51-110). Ankara : Anı Yayıncılık.
- Güçlü, M. (2015, Nisan). Bildiri başlığı: Türkiye’de değerler eğitimi konusunda yapılan araştırmalar. *Eğitimde Gelecek Arayışları: Düünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu*, Cilt-I. Bartın. Erişim tarihi: 22.12.2019 <https://www.atam.gov.tr/wp-content/uploads/E%c4%9e%c4%b0T%c4%b0MDE-GELECEK-ARAYI%c5%9eLARI-C%c4%b0LT-11.pdf>
- Izgar, G. (2013). İlköğretim okulu 8. sınıf öğrencilerine uygulanan değerler eğitimi programının demokratik tutum ve davranışlarına etkisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- İbret, B. Ü., Karasu Avcı, E., Karabıyık, Ş., Güleş, M. ve Demirci, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlerin öğretiminde edebi ürünlerin kullanımı*. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, (9), 104-124.
- Karataş, E. (2012). Mektup roman tekniği ve Türk romanından iki örnek: Mektup aşkları ve kedi mektupları. *Turkish Studies*, 7(4), 2173-2192.
- Kaymakcan, R. ve Meydan, H. (2011). Din kültürü ve ahlak bilgisi programları ve öğretmenlerine göre değerler eğitimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 9(21), 29-55.
- Keskinoğlu, M. Ş. (2008). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerine uygulanan mesnevi temelli değerler eğitimi programının ahlaki olgunluğa ve saldırganlık eğilimine etkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Koçak, A. ve Arun, Ö. (2006). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu, *Selçuk İletişim*, 4(3).
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/177956> Erişim Tarihi: 10.01.2020
- Kunduroğlu, T. (2010). Dördüncü sınıf fen ve teknoloji öğretim programıyla bütünleştirilmiş değerler eğitimi programının etkililiği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurtulmuş, M., Tösten, R. ve Gündaş, A. (2014). İlköğretim 1. Kademe öğretmenlerinin değerler eğitimi sürecinde karşılaştıkları sorunlar. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 281-305.
- Meydan, A. ve Bahçe, A. (2010). Hayat bilgisi öğretiminde değerlerin kazandırılma düzeylerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 20-37.
- Öğretici, B. (2011). İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler derslerinde değerler eğitimine yönelik uygulamaların etkililiğinin araştırılması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Tay, B., Durmaz, F., Z ve Şanal, M. (2013). Sosyal bilgiler dersi kapsamında öğrencilerin değer ve değerler eğitimine ilişkin görüşleri. *GEFAD* 33(1), 67-93.
- Tokdemir, M. A. (2007). Tarih öğretmenlerinin değerler ve değer eğitimi hakkındaki görüşleri. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Tokdemir, M. A. ve Artan, A. (2012). Öğrenciler tarih derslerinde okudukları metinlerden değer öğrenir mi? tarih derslerinde değer eğitimine yönelik öğrenci görüşleri (Trabzon Örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 10(24), 169-186.
- Tulunay Ateş, Ö. (2017). Türkiye’de değerler eğitimi uygulamalarının öğrencilere kazandırılması istenen olumlu özellikler üzerindeki etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 15(34), 41-60.
- Ulusoy, K. (2007). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih ve ahlâk eğitimi

- ilişkisi üzerine görüşleri (Sakarya il örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 5(13), 155-177.
- Uzunkol, E. (2014). Hayat bilgisi öğretiminde uygulanan değerler eğitimi programının öğrencilerin özsaygı düzeyleri, sosyal problem çözme becerileri ve empati düzeylerine etkisi. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, K. (2009). Türk sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin deneyimleri: Fenomonolojik bir yaklaşım. *Eğitim Araştırmaları*, 35, 165-184.
- Yılmaz, K. (2015). Değerler eğitimi üzerinde düşünceler: Araştırmaların bütünleştirilmesi, *Eğitimde Gelecek Arayışları: Düünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak Ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu*, Cilt-I.Bartın. Erişim tarihi: 22.12.2019
<https://www.atam.gov.tr/wp-content/uploads/E%c4%9e%c4%b0T%c4%b0MDE-GELECEK-ARAYI%c5%9eLARI-C%c4%b0LT-11.pdf>
- Yiğittir, S. (2010). İlköğretim öğrenci velilerinin okullarda kazandırılmasını arzuladığı değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi* 8(19), 207-223.
- Yiğittir, S. ve Öcal, A. (2011). Lise Tarih Öğretmenlerinin değerler ve değerler eğitimi konusundaki görüşleri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 13(20), 117-124.